

Sygn. akt IV CSK 227/18

POSTANOWIENIE

Dnia 5 grudnia 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Karol Weitz

w sprawie z wniosku Z. J.
przy uczestnictwie K. J.
o podział majątku wspólnego,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 5 grudnia 2018 r.,
na skutek skargi kasacyjnej uczestniczki postępowania
od postanowienia Sądu Okręgowego w O.
z dnia 15 listopada 2017 r., sygn. akt IX Ca (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być wobec tego osiągnięty tylko przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania. Na tych jedynie przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

W niniejszej sprawie nie zachodzą przesłanki przyjęcia do rozpoznania skargi kasacyjnej od postanowienia Sądu Okręgowego w O. z dnia 15 listopada 2017 r. Wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca powołała się na jej oczywistą zasadność i na potrzebę wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości, tj. przepisów art. 43 § 2 i 3 k.r.o. w zakresie kryteriów oceny wystąpienia przesłanki „ważnych powodów” dla ustalenia nierównych udziałów w majątku wspólnym.

W judykaturze Sądu Najwyższego zostało wyjaśnione, że przesłanka oczywistej zasadności skargi kasacyjnej oznacza, iż dla przeciętnego prawnika podstawy wskazane w skardze *prima facie* zasługują na uwzględnienie. Sytuacja taka w szczególności istnieje wtedy, gdy bez wątpienia wystąpiły uchybienia, na które powołuje się skarżący, lub gdy jest pewne, że miały one wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia albo podniesione zarzuty oczywiście uzasadniają wniesiony środek zaskarżenia. Pamiętać przy tym trzeba, że oczywiste jest to, co jest widoczne bez potrzeby głębszej analizy, czy przeprowadzenia dłuższych badań lub dociekań. Skarżący musi wobec tego wykazać, że orzeczenie zapadło z oczywistym, rażącym naruszeniem przepisów prawa lub podstawowych zasad obowiązujących w praworządnym państwie, widocznym na pierwszy rzut oka, bez konieczności przeprowadzenia bardziej szczegółowej analizy (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 18 czerwca 2008 r., III CSK 110/08, nie publ., z dnia 18 września 2012 r., II CSK 179/12, nie publ. i z dnia 13 marca 2017 r., I CSK 596/16, nie publ.). Powołując się na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej należy wykazać, że popełnione przy ferowaniu zaskarżonego orzeczenia uchybienia w zakresie stosowania prawa miały charakter kwalifikowany i nie podlegały różnym ocenom, były więc dostrzegalne w sposób oczywisty dla przeciętnego prawnika (por. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 grudnia 2000, V CKN 1780/00, OSNC 2001, nr 3, poz. 52, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia z 22 marca 2001 r., V CZ 131/00, OSNC 2001, nr 10, poz. 156).

Bliższa analiza uzasadnienia wniosku o przyjęcie do rozpoznania skargi kasacyjnej nie pozwala przyjąć, by była ona – w powyższym rozumieniu – oczywiście uzasadniona. Skarżąca nie wykazała, że zastosowanie przepisów art. 316 w związku z art. 391 § 1 i z art. 13 § 2, art. 328 § 1 w związku z art. 391 § 1

i z art. 13 § 2, art. 382 w związku z art. 13 § 2 oraz art. 235 w związku z art. 391 § 1 i z art. 13 § 2 k.p.c., których naruszenie miało uzasadniać twierdzenie skarżącej o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej, było – w okolicznościach sprawy – oczywiście błędne względnie doprowadziło do tego, że zaskarżone postanowienie jest oczywiście nieprawidłowe. Uzasadniając, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, skarżąca powinna była zamieścić w skardze odpowiedni wywód prawny. Nie spełnia tego wymagania twierdzenie o pominięciu części zeznań świadków lub protokołów rozpraw z innego postępowania, zmierzające w istocie do podważenia dokonanych w pierwszej i drugiej instancji ustaleń faktycznych, co w postępowaniu kasacyjnym jest niedopuszczalne (art. 398³ § 3 i art. 398¹³ § 3 w związku z art. 13 § 2 k.p.c.).

Potrzeba wykładni przepisów prawa budzących wątpliwości i wywołujących rozbieżności w orzecznictwie (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.) zgodnie z utrwalonym poglądem judykatury, oznacza sytuację, w której w sprawie występuje kwestia o niejasnym charakterze, będąca źródłem istotnych wątpliwości lub różnic zdań w orzecznictwie, mająca znaczenie dla oceny dochodzonego roszczenia (tak Sąd Najwyższy w postanowieniach: z dnia 26 czerwca 2015 r., III CSK 77/15, nie publ. oraz z dnia 20 listopada 2015 r., III CSK 269/15, nie publ.).

Twierdzenia skarżącej nie wystarczają do wykazania, by w sprawie doszło do ziszczenia się przesłanki wskazanej w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.

Przesłanki tej nie spełnia powołanie się na konieczność wykładni art. 43 § 2 i 3 k.r.o. z zaznaczeniem, że „z motywów zaskarżonego postanowienia wynika, iż przez pryzmat obowiązków wynikających z wymienionej normy prawnej Sąd Okręgowy dokonał oceny działań uczestniczki, które zmierzały do pomnażania majątku wspólnego”. Skarżąca ograniczyła się jedynie do stwierdzenia, że „stanowisko to nie zasługuje na podzielenie, bowiem art. 27 k.r.o. dotyczy przede wszystkim zaspokajania bieżących potrzeb rodziny i nie może być przenoszony wprost na kwestię rozliczeń majątkowych byłych małżonków”. W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania nie wyjaśniła jednak, jaka jest treść wskazywanych przez nią wątpliwości i na czym one konkretnie polegają, także w kontekście dwóch przywołanych orzeczeń Sądu Najwyższego. Przepis art. 43 § 2

k.r.o. pozwala każdemu z małżonków żądać, aby ustalenie udziałów w majątku wspólnym nastąpiło z uwzględnieniem stopnia, w jakim każdy z nich przyczynił się do powstania tego majątku, uzależnia jednak dopuszczalność takiego żądania od istnienia ważnych powodów (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 lipca 2000 r., III CKN 932/98, nie publ.). Brak rozwinięcia wniosku uniemożliwia weryfikację, w jakim zakresie wiąże się on, w intencji skarżącej, z ustawową przyczyną kasacyjną. Skarga kasacyjna powinna być tak zredagowana i skonstruowana, by Sąd Najwyższy nie musiał poszukiwać w jej podstawach lub ich uzasadnieniu elementów kreatywnych skargi, ani tym bardziej się ich domyślać (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, nie publ.).

Z tych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.).

O kosztach postępowania kasacyjnego Sąd Najwyższy nie orzekł, ponieważ przedmiotem zaskarżenia skargą kasacyjną było postanowienie oddalające apelację skarżącej od postanowienia wstępnego wydanego w przedmiocie żądania ustalenia nierównych udziałów w majątku wspólnym i ustalenia składu tego majątku, które nie przynależy do kategorii kończących postępowanie w sprawie (art. 108 § 1 w związku z art. 13 § 2 k.p.c.).

aj